

København, den 10.12.2024

Sagsnr. 2024-1857
7. advokatkreds

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [klager 1] på egne vegne og på vegne af [klager 2] klaget over advokat Anette Malthe Christiansen, [by].

Klagens tema:

[Klager 1] har på egne vegne og på vegne af [klager 2] klaget over, at advokat Anette Malthe Christiansen, der bistod i forbindelse med et privat skifte, har tilsidesat god advokatskik ved ikke at udvist tilstrækkelig grundighed i forbindelse med behandlingen af boet og ved ikke at have fremmet boet med den fornødne hurtighed.

[Klager 1] har på egne vegne og på vegne af [klager 2] klaget over advokat Anette Malthe Christiansens salær på 37.500 kr. inkl. moms.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 11. juni 2024.

Sagsfremstilling:

[X] afgik ved døden den 1. maj 2021 og efterlod sig to livsarvinger, børnene [klager 1] og [klager 2]. Boet blev den 1. juli 2021 udleveret til privat skifte.

Arvingerne rettede herefter henvendelse til advokat Anette Malthe Christiansen med anmodning om bistand til behandling af dødsboet.

Parterne er generelt uenige om nogle formelle forhold i relation til to ejendomme i [land].

[Klager 1] og [klager 2] har i den forbindelse oplyst, at de har forklaret Anette Malthe Christiansen, at deres forældre købte en lejlighed i [by] til [X]s forældre, og at der efter mormorens død verserede en sag om ejerskabet mellem [X] og mormorens

mand. Retten havde afgjort sagen, og de havde fået at vide af familien, at deres mor havde "vundet", men [klager 1] og [klager 2] havde ingen konkret dokumentation i den anledning. Derudover ejede [X] en lejlighed i [by]. Det blev aftalt at anmode en advokat om bl.a. at finde ud af, hvilke ejendomme moren ejede.

Heroverfor har advokat Anette Malthe Christiansen oplyst, at det ikke var klart, om [X] ved sin død reelt ejede en eller flere lejligheder i [land]. Den ene lejlighed stammede fra [X]s familie, og de eneste papirer, der forelå, var dokumenter, hvor det ved dom i [land] var afgjort, at [X]s familie i [land] havde ejerskab over lejligheden. Arvingerne kunne ikke finde anden dokumentation hverken på lejligheden eller på [X]s ejerskab. For så vidt angik den anden lejlighed var der dokumenter, hvoraf adressen fremgik, men der var ikke dokumentation for ejerskabet.

På advokat Anette Malthe Christiansens foranledning blev der herefter etableret kontakt til en [...] ejendomsmægler, [Y].

Advokat Anette Malthe Christiansen har oplyst, at det i forbindelse med såvel indeståendet i [bank B] og de mulige lejligheder i [land] var nødvendigt, at dødsattest, skifteretsattest og fuldmagt blev oversat [...] samt apostillepåtegnet i Udenrigsministeriet.

[Klager 1] og [klager 2] underskrev boopgørelsen på et møde den 1. maj 2022.

Af boopgørelsen fremgår, at [X] ejede en ejendom i [by], som arvingerne valgte at udtage som en del af arven, samt at hun havde indeståender i [bank A] og i [bank B] i [land] på i alt ca. 1 mio. kr. Derudover fremgår det, at advokat Anette Malthe Christiansens salær udgjorde 30.000 kr. inkl. moms, og at der tillige havde været omkostninger i forbindelse med overførsel af det [udenlandske] indestående, herunder udgifter til oversættelse af fuldmagt, skifteretsattest m.v.

[Klager 1] og [klager 2] har heroverfor oplyst, at der kun var uklarhed om lejligheden i [by], men at lejligheden i [by] var ejet af deres mor.

Advokat Anette Malthe Christiansen har oplyst, at hun efter boopgørelsens indlevering fortsat hjalp [klager 1] og [klager 2] med kontakt til ejendomsmægleren i [land] for at forsøge at fremsøge og eventuelt afvikle de eventuelle lejligheder. Der er i den forbindelse fremlagt e-mailkorrespondance fra bl.a. oktober 2022 og frem til primo december 2022.

I december 2022 mødtes [klager 1] og [klager 2] med ejendomsmægleren i [land], hvor der bl.a. blev afleveret nogle dokumenter. Parterne er i den forbindelse uenige om de nærmere omstændigheder, herunder hvorvidt det var advokat Anette Malthe Christiansen, som bad [klager 1] og [klager 2] om at deltage.

[Klager 1] har oplyst, at han på et tidspunkt fik et brev om, at der manglede at blive betalt boafgift, og at der var tale om tredje rykker. Han kontaktede herefter advokat Anette Malthe Christiansen.

I e-mail af 20. december 2022 til [klager 1] bad advokat Anette Malthe Christiansen ham indbetale boafgiften, og hun oplyste i den forbindelse, at de tilskrevne renter ville blive betalt af hendes kontor.

Advokat Anette Malthe Christiansen har oplyst, at hun fremsendte sin faktura til boet den 22. december 2022, og at salæret var 6.000 kr. plus moms højere end det i boopgørelsen anførte på grund af ekstraarbejder i form af kontakt til ejendomsmægleren samt indhentelse af diverse attester m.v.

[Klager 1] og [klager 2] har oplyst, at de aldrig har modtaget fakturaen.

Fakturaen er ikke fremlagt for Advokatnævnet.

I en SMS-besked den 13. januar 2023 til advokat Anette Malthe Christiansen oplyste [klager 1], at han var blevet kontaktet af ejendomsmægleren.

Ejendomsmægleren anmodede i e-mail af 16. januar 2023 advokat Anette Malthe Christiansen om fremsendelse af original skifteretsattest, original oversat skifteretsattest og original apostille med henblik på salg af lejlighederne. Advokat Anette Malthe Christiansen svarede, at hun ville vende tilbage den følgende dag.

I en SMS-besked den 7. februar 2023 til advokat Anette Malthe Christiansen spurgte [klager 1] til status på lejligheden i [by], da han havde fået en e-mail om, at den var klar til at blive solgt. Advokat Anette Malthe Christiansen svarede, at hun ville vende tilbage.

I e-mail af 15. marts 2023 til [klager 1] og advokat Anette Malthe Christiansen fremsendte ejendomsmægleren "Invoice" på [beløb].

Den 16. marts 2023 skrev ejendomsmægleren til [klager 1] og bad ham fremsende de relevante dokumenter med henblik på salg af lejlighederne. Samme dag rykkede [klager 1] i SMS-besked advokat Anette Malthe Christiansen, som i forlængelse heraf oplyste, at hun lige havde hørt fra ejendomsmægleren, og at hun ville vende tilbage senere på eftermiddagen.

I en SMS-besked den 10. april 2023 rykkede [klager 1] advokat Anette Malthe Christiansen for svar.

Den 23. august 2023 rykkede [klager 1] ejendomsmægleren for status.

Den følgende dag, den 24. august 2023, svarede ejendomsmægleren, at intet

havde ændret sig siden sidst, og at han stadig ikke havde modtaget dokumenterne fra advokat Anette Malthe Christiansen, samt at kun én ud af to fremsendte fakturaer var betalt.

I en e-mail af 30. august 2023 rykkede [klager 1] advokat Anette Malthe Christiansen for svar. Den følgende dag oplyste hun, at *"Det tager jeg fat i idag"*.

Den 11. september 2023 oplyste ejendomsmægleren over for [klager 1], at han fortsat ikke havde hørt fra advokat Anette Malthe Christiansen.

I e-mail af 18. december 2023 afbrød [klager 1] samarbejdet med advokat Anette Malthe Christiansen, idet det bl.a. fremgik:

"Manglende betaling til ejendomsmægler:

Jeg har opdaget, at du ikke har fuldført betalingen til ejendomsmægleren, [Y], som du hyrede til at repræsentere os i forbindelse med at sælge boligerne i [land]. Den skulle betales 22/03/2023.

Utilstrækkelig kommunikation:

Din kommunikation med mig har været utilstrækkelig, og du har ikke reageret på mine gentagne forespørgsler og bekymringer. Der blev kommunikeret at sagen tog så lang tid fordi tingene gik langsomt i [land], men har fået at vide af ejendomsmægleren at han har manglet dokumenter som du aldrig sendte til ham siden tidligt 2023.

Behandlingen af dødsboet taget mere end to år. Du har ikke rettidigt informeret mig om forsinkelserne og har ikke givet tilstrækkelige begrundelser for den langvarige proces udover det overnævnte at det [udenlandske] system er langsomt.

Konsekvensen i at det har taget så lang tid betyder at fristen for en regel i [land] der siger at arvinger ikke skal betale ejendomsskat af ejendom så længe ejendommen er overtaget indenfor 6 måneder er frafaldet. "

[Klager 1] ønskede efterfølgende sagens bilag, og den 24. maj 2024 oplyste advokat Anette Malthe Christiansen, at hun ikke havde bilagene fra boopgørelsen, og at hun, efter at skifteretten og Skattestyrelsens havde godkendt og afsluttet boet, havde makuleret dødsboets bilag.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Adfærdsklagen

[Klager 1] har på egne vegne og på vegne af [klager 2] påstået, at advokat Anette

Malthe Christiansen har tilsidesat god advokatskik ved ikke at udvist tilstrækkelig grundighed i forbindelse med behandlingen af boet og ved ikke at have fremmet boet med den fornødne hurtighed.

[Klager 1] og [klager 2] har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at advokat Anette Malthe Christiansen har ignoreret rykkerskrivelser, ikke har betalt boafgift, kun delvist har betalt ejendomsmæglerens salær, samt at hun har færdiggjort sagen i skifteretten, mens der stadig manglede opgørelse af to ejendomme i [land], ligesom hun har destrueret dokumenter, efter hun afsluttede boet. [Klager 1] og ejendomsmægleren har rykket advokat Anette Malthe Christiansen flere gange, uden at hun har gjort noget i en lang periode på cirka 6 måneder.

Endelig er det gjort gældende, at de aldrig har modtaget en faktura. De modtog først boopgørelsen, da skifteretten sendte denne i marts 2024, og indtil dette tidspunkt vidste de ikke, at advokat Anette Malthe Christiansen havde opkrævet et salær. De har siden uden held prøvet at få de resterende dokumenter fra advokat Anette Malthe Christiansen, herunder har de skrevet til hende, at de ville hente dokumenterne. Dokumenterne kom aldrig, og nu har advokat Anette Malthe Christiansen oplyst, at de er blevet makuleret.

Salærklagen

[Klager 1] og [klager 2] har påstået, at advokat Anette Malthe Christiansens salær skal nedsættes og har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at advokat Anette Malthe Christiansen blev hyret til at tage sig af deres mors dødsbo, som bestod af en ejendom og bankkonto i Danmark samt en bankkonto og to ejendomme i [land], men at advokat Anette Malthe Christiansen kun har opgjort bankkontiene og ejendommen i Danmark, men ikke ejendommene i [land].

Indklagede:

Adfærdsklagen

Advokat Anette Malthe Christiansen har påstået frifindelse og har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at hun har gjort alt, hvad der var muligt for hende for at hjælpe [klager 1] og [klager 2] vedrørende de [udenlandske] ejendomme, som de mente, at [X] var ejer af. Hun har tillige i det omfang, som det har været hende muligt, besvaret henvendelserne fra ejendomsmægleren, som således har fået alle de oplysninger og dokumenter, som hun var i besiddelse af vedrørende de [udenlandske] ejendomme.

Salærklagen

Advokat Anette Malthe Christiansen har principalt påstået klagen afvist, subsidiært godkendelse af salæret.

Til støtte for afvisningspåstanden har advokat Anette Malthe Christiansen gjort gældende, at klagen skal afvises, da der er gået mere end 1 år fra det tidspunkt, hvor [klager 1] og [klager 2] ved deres underskrift på boopgørelsen blev eller burde have været blevet bekendt med det opkrævede honorar på 30.000 kr. inkl. moms og til indgivelsen af klagen.

Endvidere er det gjort gældende, at [klager 1] og [klager 2] allerede i december 2022 var bekendt med det yderligere honorar på 6.000 kr. plus moms, svarende til 7.500 kr. inkl. moms, som blev faktureret ved faktura af 22. december 2022, hvorfor der også vedrørende dette krav er gået mere end 1 år fra [klager 1] og [klager 2]'s kendskab og til klagens indlevering.

Til støtte for den subsidiære påstand har advokat Anette Malthe Christiansen gjort gældende, at det samlede salær på 37.500 inkl. moms er rimeligt.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 7 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Adfærdsklagen

Fristen for at indgive klager over advokaters adfærd findes i retsplejelovens § 147 b, stk. 2, hvoraf det fremgår, at klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører. Nævnet kan dog behandle en klage, der er indgivet senere, når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet.

Som sagen er forelagt for Advokatnævnet, må det – uanset parternes uenighed om en række forhold – lægges til grund, at [klager 1] og [klager 2] underskrev boopgørelsen den 1. maj 2022, hvoraf det fremgik, at salæret vedrørende boets behandling udgjorde på 30.000 kr. inkl. moms. Endvidere lægger nævnet til grund, at boet blev afsluttet i december 2022, hvor der blev betalt boafgift, og hvor der efter advokat Anette Malthe Christiansens egne oplysninger ved faktura af 22. december 2022 blev afregnet 37.500 kr. inkl. moms over for boet.

Den del af den påklagede adfærd, der ligger forud for den 11. juni 2023, er derfor som udgangspunkt indgivet for sent.

Imidlertid finder Advokatnævnet, at det – henset til advokat Anette Malthe

Christiansens oplysning om, at det på tidspunktet for underskrivelsen af boopgørelsen i maj 2022 var uklart, om afdøde reelt ejede to lejligheder i [land] – ikke kan udelukkes, at boets værdi potentielt ville kunne blive forøget og dermed få betydning for det private skifte. Det har i nævnets vurdering ligeledes indgået, at advokat Anette Malthe Christiansen har oplyst, at hun efter december 2022 bistod [klager 1] og [klager 2] med henblik på afvikling af eventuelle lejligheder i [land]. Advokatnævnet har derfor besluttet at dispensere for den del af klagen, der måtte være for sent indgivet.

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Advokaten skal herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klientens tarv tilsiger, og sagerne skal fremmes med fornøden hurtighed.

Advokatnævnet finder, at det er godtgjort, at der på tidspunktet for underskrivelsen af boopgørelsen den 1. maj 2022 og i hvert fald senest i december 2022, hvor advokat Anette Malthe Christiansen slutaftregnede boet, bestod en uklarhed vedrørende mulige aktiver i [land], hvilket burde have stået advokat Anette Malthe Christiansen klart. Advokat Anette Malthe Christiansen bistod da også efterfølgende [klager 1] og [klager 2] i relation til afvikling af lejlighederne i [land].

Endvidere finder Advokatnævnet, at det er godtgjort, at advokat Anette Malthe Christiansen ikke har fremmet sin sagsbehandling med fornøden hurtighed. Nævnet har herved lagt vægt på den fremlagte korrespondance frem til december 2023, hvoraf det fremgår, at henholdsvis [klager 1] og ejendomsmægleren flere gange rykkede for svar og fremsendelse af relevante dokumenter, da det stod klart, at der kunne ske salg, uden at advokat Anette Malthe Christiansen foretog sig noget i den anledning. Det har ligeledes indgået i nævnets vurdering, at de efterspurgte dokumenter efter det oplyste var nødvendige i relation til salget.

For så vidt angår manglende udlevering af sagsakter bemærker Advokatnævnet, at en advokat efter en sags afslutning skal opbevare sagens akter i en passende periode, hvilken afhænger af akternes karakter. Der tages i praksis udgangspunkt i en opbevaringsperiode på 5 år fra afslutningen af sagen. Dog bør visse dokumenter af retsskabende karakter opbevares længere.

Efter en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder finder Advokatnævnet, at advokat Anette Malthe Christiansen ved den påklagede adfærd har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokat Anette Malthe Christiansen er ved kendelse af 27. maj 2020 pålagt en bøde på 10.000 kr., ved kendelse af 29. marts 2021 pålagt en bøde på 20.000 kr. og ved kendelse af 27. oktober 2021 pålagt en tillæggsbøde på 10.000 kr., idet det bemærkes, at sidstnævnte tillæggsbøde ikke tillægges gentagelsesvirkning.

Henset til det ovenfor anførte pålægger Advokatnævnet i denne sag i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, advokat Anette Malthe Christiansen en bøde på 40.000 kr.

Advokat Anette Malthe Christiansen kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Salærklagen

Fristen for at indgive klager over advokaters salærer findes i retsplejelovens § 146, stk. 2, og i § 18 i bekendtgørelse nr. 548 af 28. april 2020 om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v., hvoraf det fremgår, at klager skal indgives senest 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med kravet om vederlag. Fristen regnes fra den endelige afregning af den pågældende sag. Advokatnævnet kan dog behandle en klage, der er indgivet for sent, når fristoverskridelsen er rimeligt begrundet.

Som sagen er forelagt for Advokatnævnet, lægger nævnet til grund, at boet blev afsluttet i december 2022, hvor der blev betalt boafgift, og hvor der efter advokat Anette Malthe Christiansens egne oplysninger ved faktura af 22. december 2022 blev afregnet samlet 37.500 kr. inkl. moms over for boet.

Salærklagen er derfor som udgangspunkt indgivet for sent.

Henset til det under adfærdsklagen anførte har Advokatnævnet besluttet at dispensere for fristoverskridelsen, og nævnet realitetsbehandler herefter salærklagen.

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Det opkrævede salær skal ses i forhold til bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det med sagen forbundne ansvar.

Når klienten er forbruger, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde skriftligt og direkte til klienten oplyse klienten om de vigtigste elementer i den påregnede bistand, og hvis advokaten på forhånd har fastsat et bestemt salær, om størrelsen af det salær, advokaten agter at beregne sig. Hvis det ikke er muligt på forhånd at beregne salærets størrelse, skal advokaten i forbindelse med indgåelsen af aftalen om bistand af egen drift og på klar og entydig måde skriftligt og direkte til klienten enten angive den måde, hvorpå salæret vil blive beregnet, eller give et begrundet

overslag.

Det er ikke for Advokatnævnet godtgjort, at advokat Anette Malthe Christiansen har givet skriftlig opdrags- og prisoplysning.

Når der ikke inden påbegyndelsen af bistanden er givet skriftlig prisoplysning, påhviler det advokaten at godtgøre, at der er udført arbejde, som er aftalt med klienten, og at salæret er rimeligt i forhold til det aftalte udførte arbejde og klientens berettigede forventninger.

Henset til omfanget af det udførte arbejde, der er understøttet af de fremlagt akter, sammenholdt med det af parterne oplyste, finder Advokatnævnet, at det samlede salær på 37.500 kr. inkl. moms ikke kan anses for urimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, og Advokatnævnet godkender derfor salæret.

Herefter bestemmes:

Advokat Anette Malthe Christiansen pålægges en bøde til statskassen på 40.000 kr.

Advokat Anette Malthe Christiansens salær på 37.500 kr. inkl. moms godkendes.

På nævnets vegne

Ole Hasselgaard